

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

ปัญหาการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(องค์การบริหารส่วนตำบล)

จัดทำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พลเอก ดร. รุจ กสิวุฒิ
รหัส ๖๓๐๘๓๑

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๘
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ปัญหาการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล)

ผศ.พลเอก ดร.รุจ กสิวุฒิ

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งการปกครองในระบอบดังกล่าว มีการแบ่งแยกอำนาจในการปกครองออกเป็น อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการคานอำนาจซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยเฉพาะอำนาจบริหารหรือฝ่ายบริการ ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินให้ เป็นไปตามกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้มีการตรากฎหมายขึ้นมา ดังนั้น หากฝ่ายนิติบัญญัติได้มีการ ตรากฎหมายขึ้น ฝ่ายบริหารจะไม่สามารถใช้อำนาจหรือดำเนินการใดๆ ได้ทั้งสิ้น การใช้อำนาจของฝ่าย บริหารดังกล่าวนอกจากจะเป็นการใช้อำนาจของรัฐบาล ซึ่งเป็นการใช้อำนาจของราชการส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคแล้ว จำเป็นที่ต้องกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วน ท้องถิ่น คือ การปกครองหน่วยย่อยของประเทศนอกเหนือจากรัฐบาลกลาง เป็นรูปแบบของการกระจาย อำนาจที่เปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มย่อยในแต่ละท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วม ในการเลือกผู้นำของตน ให้เข้า มาทำหน้าที่บริหารจัดการสนองความต้องการ พร้อมทั้งแก้ปัญหาของประชาชน ในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่าง รวดเร็วตรงตามความต้องการ และด้วยความทั่วถึงขณะเดียวกันก็จะเห็นผลตอบรับในทันทีด้วย

การกระจายอำนาจ คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากภาครัฐ ส่วนกลางสู่ระดับท้องถิ่น รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเข้า ไปบริหารสภาท้องถิ่นได้ ประเด็นการกระจายอำนาจเป็นสิ่งที่ถูกพูดถึงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ถึงรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นต้นมา โดยมีใจความสำคัญคือ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและด้านอื่นๆ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และมีการพัฒนาการ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเรื่อยมาตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ปี ๒๕๓๗ มีการ ประกาศใช้ และแก้ไข/เพิ่มเติมเรื่อยมาเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

แต่ปรากฏว่าตั้งแต่มีการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางไปยังราชการส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๓ กล่าวโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล กลับพบว่ายังไม่มี การกระจายอำนาจอย่างจริงจังหรืออย่างที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายแต่อย่างใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกระจายอำนาจในการปกครอง หรือกระจายอำนาจในด้านงบประมาณ ซึ่งเป็น กรณีที่นำศึกษาว่าเหตุใด จึงไม่สามารถที่จะกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และจะ มีวิธีการในการแก้ไขเหตุหรือปัญหาดังกล่าวอย่างไร ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปเจตนารมณ์ และตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้ อันจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาระบบการปกครองใน ประเทศไทยอย่างยิ่ง

รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ บัญญัติว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุข โภค และสาธารณสุข การ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” นอกจากนี้ในการดำเนินการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังได้ระบุไว้ในหมวด ๙ รวมทั้งหมด ๙ มาตรา อันเริ่มตั้งแต่มาตราที่ ๒๘๒ ถึงมาตรา ๒๙๐ ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตราทั้งหมดกล่าวถึงการที่รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ คงหลักการที่มีในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยเพิ่มเติมหลักการบางประการ กล่าวคือ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็น และเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจ หน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องโปร่งใส เปิดเผยและรายงานให้ประชาชนได้ทราบ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญต้องมีองค์การพิทักษ์ระบบคุณธรรม โดยได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๑ ถึงมาตรา ๒๙๐

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๔๙ ถึง ๒๕๒ โดยกำหนดให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากรและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบประกอบกัน รวมถึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้อง

สอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและ บุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือ หน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของ รัฐดำเนินการนั้นก็ได้ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบ ภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารรายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถ ดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจ ดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัด การศึกษาการเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่ จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การ ป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่ง ผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย การ บริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องใช้ระบบ คุณธรรมและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือการ สับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการ เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ ประชาชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญด้วยมาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และ ผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติมาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อ ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมาย บัญญัติ

๔. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

พระราชบัญญัติดังกล่าวมีการตราขึ้นและมีการแก้ไขหลายฉบับ โดยแต่ละฉบับมีเหตุผลในการแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละยุคสมัย ดังนี้

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นด้วยเหตุที่ว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สภาตำบลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะของสภาตำบลและการบริหารงานของสภาตำบลเสียใหม่ ให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวในแต่ละคราว ก็มีเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล และของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้วางหลักการจัดองค์กรปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น สมควรจัดระเบียบบริหารราชการท้องถิ่นระบบองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้วางหลักการจัดองค์กรปกครองท้องถิ่นให้เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น สมควรจัดระเบียบบริหารราชการท้องถิ่น ระบบองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากในปัจจุบันบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหาร

ราชการองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีเนื้อหาสาระที่ไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการจัดระเบียบบริหารราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยแม้ว่าสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานที่มีลักษณะเฉพาะอันเป็นการแตกต่างจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นก็ตาม แต่บทบัญญัติบางประการก็ควรจะมีลักษณะที่เหมือนกัน เช่นคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ระยะเวลาการเลือกตั้ง การขาดคุณสมบัติการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหาร และการกำกับดูแล เป็นต้น

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากการสมควรกำหนดให้นายกองการบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ประกอบกับบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เหมาะสมกับการบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองการบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การพ้นจากตำแหน่งนายกองการบริหารส่วนตำบลและรองนายกองการบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการกระท อันเป็นการต้องห้ามของนายกองการบริหารส่วนตำบล รองนายกองการบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองการบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองการบริหารส่วนตำบล และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการกระจายอำนาจ

- ๑ การกระจายอำนาจ ในทางวิชาการ หมายถึง
  - ๑.๑ กระจายโอกาสและทรัพยากรให้องค์กรบริหารท้องถิ่นในการริเริ่มงานและกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
  - ๑.๒ การมอบหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจให้แก่องค์กรบริหารท้องถิ่น

- ๑.๓ การคืนบทบาทหน้าที่ที่รัฐให้แก่ชุมชนท้องถิ่นและองค์กร บริหารท้องถิ่นให้สามารถจัดการตนเองในพื้นที่ของตนได้ โดยคำนึงถึงการเข้าใจ เข้าถึงความต้องการและความรวดเร็วในการตอบสนองและบริการประชาชน
๒. การกระจายอำนาจ ในทางกฎหมาย หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่ยังน้อยต้องเป็นดังต่อไปนี้
  - ๒.๑ การกำหนดหน้าที่และ อำนาจขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรม สาธารณะ
  - ๒.๒ การถ่ายโอนภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะของ หน่วยงานของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรม สาธารณะในภารกิจนั้น
  - ๒.๓ การจัดสรรภาษีอากรและเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - ๒.๔ การถ่ายโอนและพัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ

ความเป็นมาของการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการกระจายอำนาจให้การปกครองท้องถิ่นของไทย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ มาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้

ช่วงแรก ตั้งแต่การปฏิรูประบอบราชาธิปไตย สมัย รัชกาลที่ ๕ จนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ช่วงนี้รัฐยังรวมศูนย์อำนาจการปกครองไว้ที่ส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ การแบ่งอำนาจให้ภูมิภาค และกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นยังมีน้อย ในส่วนกลางมีการจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ส่วนภูมิภาคมีการจัดตั้งแขวง อำเภอ เมือง ส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ กับสุขาภิบาลหัวเมือง โดยได้ตรา พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗ ขึ้น รองรับการจัดตั้งสุขาภิบาลในพื้นที่ที่พร้อม ซึ่งมีการจัดตั้งน้อยมาก ไม่ได้ขยายไปทั่วราชอาณาจักร

ช่วงที่สอง ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นช่วง ๖๕ ปี ที่มีวิวัฒนาการของการปกครองท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจมาก เริ่มจากการจัดตั้งเทศบาลในปี ๒๔๗๖ สภาจังหวัดในปี ๒๔๘๑ สุขาภิบาลในปี ๒๔๘๕ องค์กรบริหารส่วนตำบลในปี ๒๔๘๙ เป็นการเริ่มให้มีรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในเขตเมืองก่อน แม้จะมีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น แต่ผู้บริหารของสุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมาจากข้าราชการและ ผู้บริหาร อบต. มาจากกำนัน ไม่ใช่มาจากการเลือกตั้งของราษฎร การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ นอกจากนั้นเริ่มมีการจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานครเมื่อปี ๒๕๑๘ เมืองพัทยาเมื่อปี ๒๕๒๑ ต่อมาก็ได้มีการปรับรูปแบบขององค์กร ปกครองท้องถิ่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น พ.ร.บ. กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

ช่วงที่สาม ปี ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปี ๒๕๖๐ จึงได้กำหนดเรื่องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นไว้ชัดเจนขึ้น โดยให้ท้องถิ่นมี

อำนาจอิสระในการบริหารงานของตนเองมากขึ้น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง เพิ่มเติมหน้าที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีท้องถิ่น และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีกฎหมายรองรับให้มีเป้าหมายในการกระจายอำนาจที่ชัดเจน เช่น ให้ท้องถิ่นมี รายได้เป็น ๒๐ % ของรายได้รัฐบาลภายในปี ๒๕๔๔ และ ๓๕ % ภายในปี ๒๕๔๙ ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ที่มีความซ้ำซ้อนระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค กับท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายใน ๔ ปี ทำให้ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายของ ท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และจัดตั้งองค์กรรองรับเพื่อให้การกระจายอำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม ภายใต้กรอบเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบฉบับต่างๆ

ความเป็นมาของการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่นของต่างประเทศ (ญี่ปุ่น)

ประเทศญี่ปุ่นแบ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นสองระดับ (two tiers system) คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน เรียกว่า Prefecture เทียบเท่ากับจังหวัดของประเทศไทย ซึ่งมีอยู่ ๔๗ แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่าง คือ เทศบาล จำนวน ๑,๗๒๔ แห่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองระดับมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นระดับบนเรียกว่าผู้ว่าจังหวัด (Governor) ผู้บริหารท้องถิ่นระดับล่างเรียกว่านายกเทศมนตรี (Mayor) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองระดับมีสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่เดิมกฎหมายได้กำหนดจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน แต่ภายหลังได้ยกเลิกไป ในปัจจุบันจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นอยู่กับแต่ละท้องถิ่นว่าจะกำหนดให้มีจำนวนเท่าไร ซึ่งมักจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร เช่น ในท้องถิ่นขนาดใหญ่อย่างโยโกฮาม่า มีประชากร ๓.๕ ล้านคน มีจำนวนสมาชิกสภา ๙๑ คน ส่วนเมืองเล็กๆ ที่มีประชากรประมาณ ๕,๐๐๐ คน มีสมาชิกสภา ๑๕ คน

ความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาได้จากรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่มีมากกว่ารายจ่ายของรัฐบาล เนื่องจากภารกิจของท้องถิ่นมีจำนวนมาก เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด รวมถึงตำรวจที่สังกัดอยู่กับจังหวัด ส่วนการดับเพลิง โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นก็เป็นหน้าที่ของเทศบาล ท้องถิ่นแต่ละระดับจะมีการแบ่งภารกิจกันอย่างชัดเจน แต่เทศบาลจะมีภารกิจมากกว่าและเป็นภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชน เช่น งานทะเบียน งานเก็บขยะ น้ำเสีย การประปา สวนสาธารณะ และที่สำคัญคือ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุและเด็ก

ความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ จำนวนข้าราชการท้องถิ่นมีมากกว่าจำนวนข้าราชการส่วนกลางด้วยเช่นเดียวกัน จำนวนข้าราชการท้องถิ่นเปรียบเทียบกับกันระหว่างจังหวัดและเทศบาลมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งรวมแล้วมีถึง ๒,๕๐๐,๐๐๐ คน สัดส่วนของข้าราชการท้องถิ่นที่มากที่สุดคือครู

การกระจายอำนาจในญี่ปุ่นเริ่มต้นในปี ๑๙๙๕ เหตุผลหลักคือ แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีภารกิจมาก หากแต่ภารกิจเหล่านั้นเป็นภารกิจที่เป็นไปตามคำสั่ง ทิศทางของรัฐบาลหรือกระทรวงต่างๆ เพราะกระทรวงสามารถมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติภารกิจ

หน้าที่ตามคำสั่งได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่มีอิสระเท่าที่ควร ทำหน้าที่เป็นเหมือนสาขาของกระทรวงต่างๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการกระจายอำนาจในปี ๑๙๙๕ คือ ความพยายามที่จะทำให้ท้องถิ่นมีความอิสระที่จะริเริ่มการทำงานที่จะแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้มากขึ้น โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการกระจายอำนาจ (Decentralization Promotion Committee) ภายใต้กฎหมายการส่งเสริมการกระจายอำนาจ (Decentralization Promotion Law) ประธานกรรมการมาจากนักบริหารภาคเอกชนที่มีชื่อเสียง ซึ่งข้อเสนอจากคณะกรรมการนำไปสู่การประกาศใช้กฎหมายกระจายอำนาจในปี ๑๙๙๙ และให้มีผลบังคับใช้ในปี ๒๐๐๐ ถือว่าเป็นยุคใหม่ของการกระจายอำนาจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง หลักการสำคัญคือแก้กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจ จำนวน ๔๗๕ ฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายให้อิสระแก่ท้องถิ่น (Local Autonomy Law) หัวใจสำคัญคือ การยกเลิกหน้าที่ที่ถูกรวม (delegation) โดยส่วนราชการ ที่ทำให้ผู้ว่าจังหวัดและนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ตามระบบการมอบอำนาจนั้น เช่น การจัดการดูแลแม่น้ำแม้จะอยู่ในพื้นที่จังหวัดแต่อำนาจอยู่ที่กระทรวงก่อสร้าง โดยกระทรวงจะมีสาขาในจังหวัดต่างๆ เป็นดูแลผู้จัดการแม่น้ำ ซึ่งวิธีการทำงานคือสั่งให้จังหวัดหรือเทศบาลเป็นผู้ดำเนินงานแทนประหนึ่งเป็นสาขาของกระทรวง ทำให้ท้องถิ่นต้องทำงานตามคำสั่งของกระทรวง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๐-๘๐ ของงานที่ท้องถิ่นทำทั้งหมด เมื่อเป็นเช่นนี้จังหวัดที่มีสถานะที่เป็นท้องถิ่น แต่งานส่วนใหญ่เป็นงานของรัฐบาลกลาง ผู้ว่าจังหวัดต้องเชื่อฟังคำสั่งของกระทรวง แต่สัดส่วนงานของเทศบาลที่ได้รับจากส่วนกลางมีไม่มากประมาณร้อยละ ๓๐ จะเห็นว่าก่อนการปฏิรูปการกระจายอำนาจยุคใหม่นั้นเทศบาลมีอิสระในการปฏิบัติงานของตนเองมากกว่าจังหวัด ลักษณะเช่นนี้จึงเกิดปัญหาที่ผู้ว่าจังหวัดและข้าราชการท้องถิ่นเริ่มคุ้นเคยกับการทำงานตามคำสั่งมากกว่าการทำงานด้วยตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นนายกเทศมนตรีและข้าราชการท้องถิ่นก็เคยชินกับการรอคำสั่งจากกระทรวงและจังหวัดด้วยสถานการณ์แบบนี้รัฐบาลกลางจึงมีอำนาจในการควบคุมท้องถิ่นค่อนข้างสูง นอกจากการปฏิบัติตามระบบที่งานมอบหมายให้แล้ว ยังมีแนวโน้มว่าท้องถิ่นจะถูกก้าวร้าวจากส่วนกลางมากขึ้นด้วย ดังนั้นการยกเลิกระบบการมอบหมายงานออกไปเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการกระจายอำนาจในญี่ปุ่น เมื่อมีการยกเลิกการมอบอำนาจแล้ว งานที่แต่เดิมเป็นงานในหน้าที่ของกระทรวง เช่น การจัดการแม่น้ำ ก็ถูกถ่ายโอนไปที่ท้องถิ่น กระทรวงไม่มีอำนาจสั่งการแต่ให้คำปรึกษาได้ นำไปสู่การมีอิสระเสรีมากขึ้นของท้องถิ่น

ปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จในการกระจายอำนาจ ส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนของฝ่ายการเมือง ถึงแม้ว่าจะมีการต่อต้านจากกระทรวงและข้าราชการเป็นจำนวนมาก แต่ด้วยนโยบายที่มุ่งมั่นจะส่งเสริมกระจายอำนาจของนายกรัฐมนตรีโฮโซกาว่า ทำให้การกระจายอำนาจเกิดขึ้นได้จริง อีกประการคือ เรื่องการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจระหว่างคณะกรรมการส่งเสริมการกระจายอำนาจกับข้าราชการในกระทรวงต่างๆ มีการประชุมร่วมกันและโต้แย้งทางความคิดกันบ่อยครั้งจนได้จุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับกันได้ อีกปัจจัยหนึ่งคือ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจได้รับการแก้ไข

ความสำเร็จในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในต่างประเทศ

ประเทศอังกฤษ การเพิ่มคุณภาพการศึกษาและฉนวนป้องกันการแทรกแซงทางการเมือง โดยมีหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนคือ องค์กรบริหารการศึกษาท้องถิ่น ที่มีบทบาทกระตุ้นให้โรงเรียนยกระดับมาตรฐาน ทำหน้าที่เป็นเสมือนกระบอกเสียงให้กับผู้ปกครอง และแม้ว่าองค์กรนี้จะเป็นส่วนราชการ แต่มีลักษณะการดำเนินงานที่สามารถป้องกันการแทรกแซงจากภาคการเมืองสู่ภาคการศึกษา โดยพบว่าในอังกฤษ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานจะเป็นไปแบบเพื่อนร่วมอุดมการณ์ การบริหารระหว่างหน่วยงานการศึกษาส่วนกลางและระดับท้องถิ่น และระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา จะเป็นไปในลักษณะการควบคุม โดยกติกากฎหมาย (Law Enforcement Control) เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ฯลฯ ที่ทุกฝ่ายต้องเคารพปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ส่วนการบังคับบัญชาโดยการสั่งการ จะใช้เฉพาะการบริหารภายในหน่วยงานในท้องถิ่นเท่านั้น

ประเทศแคนาดา การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถกระจายอำนาจให้มณฑล/เขตการปกครองดำเนินการเอง โดยผ่านคณะกรรมการการศึกษาของแต่ละเขตการปกครอง ซึ่งมีประมาณ ๑๖๘ คณะ ปัจจุบันเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษาที่มุ่งกระจายอำนาจบริหารการศึกษาสู่ท้องถิ่น คือเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพการว่างงานของแคนาดาที่นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้น เนื่องด้วยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ส่งผลให้สถานศึกษาในท้องถิ่น บริหารจัดการได้คล่องตัวและมีความเป็นอิสระ สามารถจัดการศึกษาและฝึกอบรมที่มุ่งให้คนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น

ประเทศสวีเดนและเดนมาร์ก การเชื่อมโยงสู่เศรษฐกิจชุมชน กระจายอำนาจการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อกับวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งอาชีพหลักของชุมชนต่าง ๆ คือ การเกษตรที่เน้นการพึ่งพาตนเองและพัฒนาตามเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ โดยให้แต่ละท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย เชื่อมโยงวิทยาการสมัยใหม่กับสมัยเก่า และการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน และภาคเอกชน ทำให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเป็นการสร้างคนป้อนเข้าสู่ชุมชน

ปัญหาของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของต่างประเทศ

๑. ประเทศญี่ปุ่น

๑.๑ การคลัง การเคลื่อนย้ายเงินจากรัฐบาลกลางไปสู่ท้องถิ่น แต่การจัดสรรระบบภาษีใหม่มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากท้องถิ่นที่มีฐานะทางการคลังร่ำรวยจะได้รับการจัดสรรเงินภาษีมากขึ้น ในขณะที่ท้องถิ่นที่มีฐานะยากจนได้รับการจัดสรรภาษีน้อย เกิดช่องว่างของท้องถิ่นก็มากขึ้น จึงกลับมาทบทวนเรื่องของการปฏิรูประบบเงินอุดหนุน พยายามเปลี่ยนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปมากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการบริหารจัดการเงินอุดหนุนเหล่านั้น

๑.๒ การแทรกแซงการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกระทรวงต่างๆ ที่ยังคงมีอยู่ หลังจากที่ยกเลิกระบบการมอบอำนาจ กระทรวงก็พยายามออกกฎระเบียบเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถแทรกแซงการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แม้ว่าท้องถิ่นไม่ต้องเชื่อฟังคำสั่งของกระทรวง

แล้วแต่ถ้าออกกฎระเบียบได้สำเร็จก็จะสามารถดึงอำนาจกลับมาสั่งการท้องถิ่นได้อีก ความท้าทายคือทำอย่างไรจะหาทางป้องกันไม่ให้กระทรวงต่างๆ ทำเรื่องนี้สำเร็จ รัฐบาลก็พยายามระงับและไม่ปล่อยให้กฎระเบียบนี้ออกมามากขึ้น

๑.๓ การสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วน แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระภายใต้การกระจายอำนาจ แต่หากท้องถิ่นไม่มีขีดความสามารถในการดำเนินการที่เพียงพอ กระทรวงต่างๆ ก็จะเข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำ ซึ่งจะกลายเป็นช่องทางให้กระทรวงกลับเข้ามาสั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดมักจะไม่มีปัญหาเรื่องขีดความสามารถ มักจะมีปัญหาในระดับเทศบาลโดยเฉพาะเทศบาลขนาดเล็ก ขีดความสามารถนี้หมายถึงรวมถึงความรู้ ความชำนาญ เทคโนโลยี และความแตกต่างในขีดความสามารถนี้เองที่เป็นเหตุผลสนับสนุนการควมบวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดบริการแก่ประชาชนได้ดีขึ้น และนอกเหนือจากการจัดบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีอำนาจในการกำหนดนโยบายหรือรูปแบบการให้บริการด้วย ดังนั้น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถบริหารจัดการเรื่องบริการสาธารณะได้ ก็จะส่งผลให้รัฐบาลกลางเข้ามาแทรกแซงการทำงาน ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา แม้จะมีการปฏิรูปการกระจายอำนาจ แต่ก็มี ความพยายามของกระทรวงในการเข้ามาแทรกแซงในหลายเรื่องด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จประการหนึ่ง

๑.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นมากกว่านี้ แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

๑) การติดตามการทำงานของท้องถิ่น

๒) เรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลให้มากขึ้น เพราะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนประสบความสำเร็จ

๓) การให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเทศบาลมีหน้าที่ดูแลภารกิจจำนวนมากอาจส่งผลให้การบริการอย่างทั่วถึงและมาตรฐานลดลง ดังนั้น ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ในรูปขององค์กรที่ไม่แสวงกำไร หรือชุมชน เข้ามาช่วยด้วย ไม่ปล่อยให้เป็นการของเทศบาลทั้งหมด

๒. ประเทศเยอรมันนี้

ความแตกต่างด้านมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มงบจากส่วนกลาง มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับแต่ละรัฐเป็นผู้บริหารและดูแลโรงเรียน แต่มีรายงานว่าปัจจุบันรัฐบาลกลางต้องสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษามากกว่าร้อยละ ๗๑ ของงบประมาณสนับสนุนการศึกษาทั้งหมด มีการวิเคราะห์ว่า อาจเป็นเพราะสภาพการเป็นอิสระในการจัดการศึกษาของแต่ละรัฐที่ต่างกันออกไป ทำให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับความต่างของมาตรฐานทางการศึกษา ปัจจุบันรัฐบาลกลางจึงได้ทุ่มงบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษาที่มากขึ้นทุกปี เพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาของชาติขึ้นมา

๓. ประเทศสเปน

ความสั่นคลอนความมั่นคงและเสถียรภาพการปกครอง แม้มีการให้อิสระในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมาก แต่เนื่องจากสภาพการเป็นแคว้นอิสระต่าง ๆ ของสเปน จึงก่อให้เกิดปัญหาการจัดการศึกษาที่อาจส่งผลให้เกิดความสั่นคลอนความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลกลางอย่างมาก จนในที่สุดรัฐบาลได้พยายามหาวิธีการรวบอำนาจการศึกษากลับมาอย่างส่วนกลางมากขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาในการสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง และการอยู่รวมเป็นชาติเดียวกัน

๔. ประเทศนิวซีแลนด์

ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างชุมชนร่ำรวย-ยากจน มีการกระจายอำนาจการศึกษาไปสู่สถานศึกษาโดยตรง โดยผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน สิ่งที่เกิดขึ้นคือ โรงเรียนในชุมชนร่ำรวยหรือปานกลาง ผู้ปกครองจะสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนอย่างดี เพราะมีความพร้อมทั้งด้านการศึกษา ความคิด การเงินและให้ความสนใจผลการเรียนของเด็ก รวมถึงคณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีความพร้อม อีกทั้งสภาพปัญหาการเรียนมีน้อย ในขณะที่โรงเรียนในชุมชนยากจน ผู้ปกครองมีความจำกัด คณะกรรมการมีศักยภาพน้อย ครูจำนวนมากไม่ยอมไปสอนในโรงเรียนกลุ่มนี้ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษารับภาระหนักมากขึ้น จนต้องลาออกถึงร้อยละ ๒๑ หลังปฏิรูปการศึกษา เกิดความไม่ทั่วถึงในการได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากรัฐ อีกทั้งการที่คณะกรรมการสถานศึกษามีอำนาจเต็มในการบริหารโรงเรียน หากการตัดสินใจอยู่บนพรรคพวกและอิทธิพล จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและขาดการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องได้

๕. ประเทศบราซิล

ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพและโอกาสการศึกษาและการอพยพสู่เมือง บราซิลกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นจัดการ ด้วยงบประมาณที่รัฐจัดให้บางส่วนและให้ท้องถิ่นจัดหาเพิ่มเติม แต่พบว่าท้องถิ่นที่ยากจนจะมีคุณภาพทางการศึกษาต่ำ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดแคลนครูและผู้บริหาร บางสถานศึกษาต้องปิดตัวลง ผู้เรียนต้องเดินทางไกลเพื่อไปเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และทำให้ครอบครัวไม่ส่งเด็กเข้าโรงเรียน และการออกจากโรงเรียนกลางคัน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามแก้ปัญหาเหล่านี้บ้างแล้ว โดยให้เงินสนับสนุนครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี ที่มีลูกในวัยเรียน

ปัญหาการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล)

แม้ว่าประเทศไทยจะมีการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเวลาเกือบ ๓๐ ปี แต่ปรากฏว่าการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่นก็ยังไม่เป็นไปตามกฎหมายและไม่สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

กล่าวเฉพาะกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบล การที่ไม่สามารถกระจายอำนาจไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายมีสาเหตุหลายประการ แต่ขอกล่าวเฉพาะสาเหตุสำคัญ ๒ ประการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในหมวดที่ ๑๔ มาตรา ๒๔๙ ถึง มาตรา ๒๕๔ ได้บัญญัติถึงฐานะและอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะมาตรา ๒๕๐ ได้บัญญัติว่า

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรม สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจ โดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น หน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไก และขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และ อำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชน หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงาน ของรัฐดำเนินการนั้นก็

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการ จัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัด การศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่ จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การ ป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่ง ผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวก้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย”

๑. การกระจายอำนาจในด้านอำนาจหน้าที่

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๐ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ารัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ ที่จะให้มีการกระจายอำนาจการปกครองจากราชการส่วนกลางไปยังการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ มีอิสระในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นสาธารณูปโภค หรือบริการสาธารณะ การจัดการศึกษา การเงิน การคลัง โดยให้เหมาะสมแก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและละองค์กรแต่ละพื้นที่ เนื่องจากแต่ละพื้นที่จะมีศักยภาพ องค์ประกอบทางด้านภูมิศาสตร์

และประชาชนที่แตกต่างกันออกไป โดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมีหน้าที่เพียงการกำกับดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการใช้อำนาจจากราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมิได้ใช้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ กล่าวคือ หน่วยงานราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะมีคำสั่งหรือสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลดำเนินการหรือจัดกิจกรรมที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติเฉพาะของแต่ละองค์กร เช่น พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้น ทั้งที่ความจริงแล้วหน่วยงานราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมีหน้าที่เพียงการกำกับดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และการที่ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมีคำสั่งหรือสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้ว และต่อมาหน่วยงานตรวจสอบ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาทำการตรวจสอบ และพบว่าการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการไปไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทำให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถูกดำเนินคดีอาญา และเรียกร้องเงินคืนในความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคยังไม่กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด เช่น อำนาจหน้าที่ในการทำบัตรประจำตัวประชาชน โดยยังคงให้ประชาชนไปทำบัตรประจำตัวประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอที่ประชาชนมีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตปกครอง ซึ่งก่อให้เกิดความยากลำบากแก่ประชาชนในอันที่จะได้รับการอำนวยความสะดวกจากการรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ และทำให้ประชาชนต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางอีกประการหนึ่งด้วย

๒. การกระจายอำนาจในด้านงบประมาณ

โดยที่กฎหมายกำหนดให้ปี ๒๕๔๙ รัฐจะต้องจัดสรรรายได้สนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราร้อยละ ๓๕ ของรายได้สุทธิของรัฐบาล แต่จนถึงปัจจุบันรัฐบาลยังไม่สามารถที่จะจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามที่กฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณกำหนดไว้แต่อย่างใด สาเหตุที่ทำให้รัฐบาลไม่อาจที่จะจัดสรรรายได้มาสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามอัตราดังกล่าวข้างต้น ก็เนื่องจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยังคงไม่กระจายอำนาจที่เกี่ยวกับงบประมาณในการพัฒนาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ โดยยังคงจัดให้มีงบประมาณที่สมควรจะเป็นการใช้งบประมาณโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปให้หน่วยงานราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเป็นผู้ดำเนินการเอง ทั้งที่หน่วยงานดังกล่าวไม่ทราบถึงความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชนในพื้นที่ จึงให้การนำงบประมาณมาใช้ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน

บทสรุป

โดยที่จะปรากฏว่าประเทศไทยมีการกระจายอำนาจมาเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี แล้วก็ตาม แต่การกระจายอำนาจก็ยังไม่อาจที่จะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสาเหตุดังกล่าวเกิดจากปัจจัยหลายประการ โดยปัจจัยประการสำคัญคือ ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคยังคงไม่กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยยังมีความประสงค์ที่จะรวมศูนย์อำนาจไว้ในราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ เกิดจากหน่วยงานราชการดังกล่าว มีแนวคิดว่าจะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในการที่จะใช้อำนาจในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ หรืองบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดและวิธีการของราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิกษาคดังกล่าว มีสาเหตุมาจากหลายประการ กล่าวคือ

๑. ราชการส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางเห็นว่า หากให้มีการกระจายอำนาจ อาจจะมีผลกระทบต่อสภาพทางการเมืองของรัฐบาลกลาง หากปรากฏว่าผู้ที่เป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นบุคคลที่อยู่ในเครือข่ายอันเดียวกับตน ซึ่งจะทำให้รัฐบาลกลางไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาลกลางได้

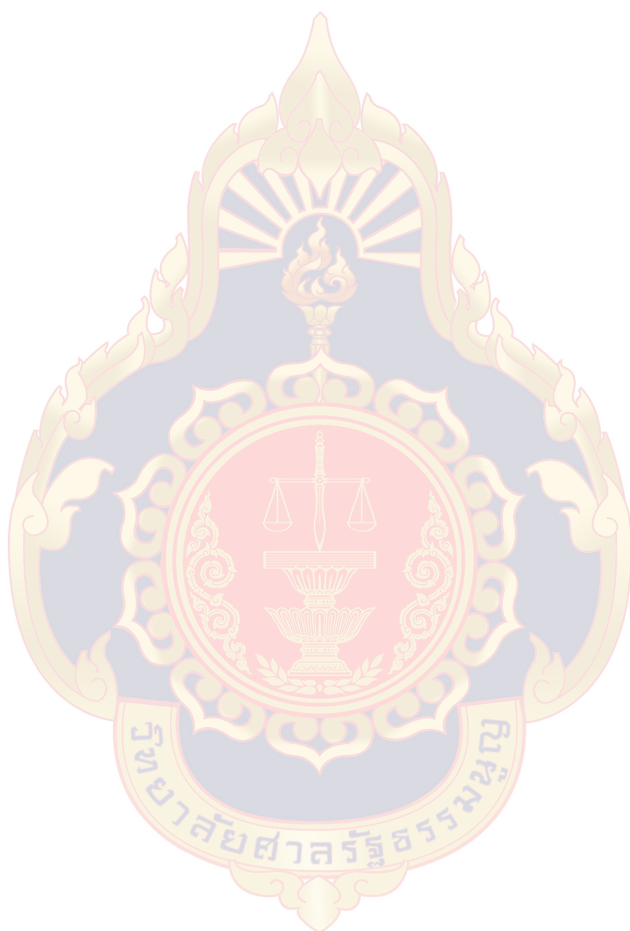
๒. การที่รัฐบาลกลางจะต้องจัดสรรงบประมาณหรือเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการงบประมาณกำหนดไว้ จะทำให้รัฐบาลกลางไม่อาจที่จะควบคุมการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปในแนวทางที่รัฐบาลกลางกำหนด และหากปรากฏว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีวิธีการใช้เงินงบประมาณอย่างมีคุณค่าหรือไม่มีวินัยในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ก็จะทำให้การใช้เงินงบประมาณในภาพรวมของประเทศไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้ไม่สามารถกำหนดทิศทางทางการเงินการคลังของประเทศได้ตามที่รัฐบาลกลางกำหนดไว้

๓. โดยที่ในแต่ละชุมชนมีลักษณะเด่น หรือความตัวของตัวเองที่แตกต่างกันไป ดังนั้น เมื่อมีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมที่จะบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งอาจจะทำให้รัฐบาลกลางไม่อาจที่จะกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้ได้อย่างเต็มที่

๔. บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางชุมชน ยังไม่มีความเข้าใจในการที่จะบริหารจัดการอำนาจหรืองบประมาณตามที่ได้รับจากรัฐบาลกลาง ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการ และทำให้เกิดเป็นช่องทางในการทุจริตต่อมา

จากแนวคิดของราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิกษาคดังกล่าวข้างต้น ถือว่าเป็นอุปสรรคหรือปัญหาในการกระจายอำนาจการปกครองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลทำให้ท้องถิ่นขาดการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิกษาคจำเป็นต้องเรียนรู้ว่าตนมีหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น รวมถึงมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มิใช่เป็นการบังคับบัญชาหรือเป็นผู้สั่งการอย่างเช่นในปัจจุบัน แต่ในขณะที่เดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องเรียนรู้ในการที่จะบริหารจัดการอำนาจหรืองบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล

กลางอย่างมีประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในชุมชนของตน เพื่อให้รัฐบาลกลางเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการที่จะรับการกระจายอำนาจและงบประมาณจากรัฐบาลกลาง ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

จดหมายข่าวสถาบันพระปกเกล้า, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๖ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ หน้า ๗.

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นญี่ปุ่น=๑๓๖๗๙>”

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นญี่ปุ่น=๗๑๒๙>”

www.local.go.th/webst/botfam๑.htm

